

Nedzirdīgo diena: šoreiz starptautiskā noskaņā

Ilzes Kopmanes teksts,
Valda Kraukļa foto

• Šogad Nedzirdīgo diena aizritēja tradicionāli savā ārējā izpausmē — Kongresu namā, ar plašu koncertu un publikas daudzskaitlibu; bet iekšējā būtībā ar jūtamām izmaiņām — vieskolektīvu piedalīšanos koncerta «Dziedošās rokas» pirmajā daļā un kopīgu pašdarbnieku draudzības vakaru kultūras centrā «Rītausma».

Pie mums čehi un vācieši

Viesiem vienmēr priekšroka, tāpēc pēc LNS prezidenta uzrunas publikai un pateicības vārdiem īpašo lietu ministram sabiedrības integrācijas lietās par atbalstu šim pasākumam tika pieteikts čehu pašdarbības uzvedums «Fabulas un sapņi» (par to jau bija plašāks apraksts «KS» 20./21. nr.).

Uzveduma norise, aktieru raitā darbošanās, gaismas efekti, tēri — viss liecināja par profesionālu pieeju un izkoptu aktiermeistarību. Ne velti trupas dalīnieki taču bija Brno Teātra mākslas augstskolas bijušie un esošie audzēkņi, topošie režisori un aktieri.

Kaut arī uzvedums bija samērā garš, apmeklētāju uzmanības tam pietika un atzinības arī. Visumā skatītājiem patika dzīvā darbošanās un skaidri parādītā doma: ko ar to gribam jums teikt.

Anna: Man visvairāk patika nobeigums — gandrīz apraudājos par to lielo cilvēkmīlestību, kas nāca no aktieriem uz zāli. Tie zāki un visi citi dzīvnieciņi bija tik jauki. Visu sapratu, kaut arī latvieši un čehi taču atšķiras ar valodu, izteiksmi utt. Vajadzētu biežāk apmainīties ar šādiem koncertiem. Arī mūsu aktieriem braukt uz citām valstīm, jo tur varētu daudz ko pamācīties, apgūt vēl nebijušus paņēmienus.

Čehu grupa

Juris Š: Es vēroju, kā darbojās meitenes. Tik daudz jūtu! Loti izteiksmīgas sejas, skaisti augumi, pievilcīgas kustības. Tēri gan varēja būt priecīgāki, ne tik melni vai balti.

Vajag Mariku Antonovu aicināt pie mums par režisori. Varbūt jaunieši vairāk ieinteresētos un iesaistītos tādā pantomīmas, kustību teātrī.

Savukārt vācu pašdarbniekus vispirms

prezentēja, kā tika pieteikts, viens no labākajiem pasaules nedzirdīgajiem aktieriem Vācijas —

Itālijas pārstāvis Džuzepe (attēlā). Stalts, sirms vīrs ar līdz sīkumiem izkoptām, plastiskām kustībām, kuram sniegumā emociju virzienā darbojās it viss, sākot no sejas mīmikas, acīm, lūpām, mēles līdz pirkstu galīniem un visiem auguma muskulīem. Jāatzīst, ka no vairākiem sižetiem, kurus viņš demonstrēja, saprotami man bija tikai divi, bet es šo vīru vēroju ar sajūsmu un apbrīnu, cik dzīvīgi un atdevīgi viņš darbojās uz skatuves (starp citu, arī vēlāk KC «Rītausma» draudzības vakarā izpildot melodeklāmācijas kopā ar mūsējiem!).

Vācu aktiergrupas uzvedums toties bija veidots vienkāršākā formā un līdz ar to it kā tuvāks ierindas izpratnei. Diemžēl negādījums ar vienu no grupas dalībniecēm nelāva demonstrēt pilnībā visu iecerēto. Katrā ziņā apmeklētāji visumā uzstāšanos novērtēja atzinīgi.

Veneranda B: Man visvairāk palika prātā Džuzepes stāsts ar traģiskām beigām, kur mūžības pēc tik daudzi beigtī.

To es sapratu, bet no citiem tikai atsevišķus žestus, kas mums līdzīgi. Tāpat vācu izrādē daudz ko nesapratu par to skapi, bet skatījos ar interesi, kā viņi spēlēja. Labi, ka pie mums atbrauc no ārzmēm, jo mēs paši uz turieni netiekam — nav naudas.

Ja varētu, es brauktu uz kādu festivālu ārzemēs, kur uzstājas daudzi nedzirdīgie

no dažādām valstīm. Skatītos visus pēc kārtas. Arī mūsu pašdarbnieki man patīk — katru gadu kaut ko citu parāda. Tikai iesaku jaunām, dūšīgām meitenēm padomāt par apgērbu uz skatuves: labāk lietot kādas bārkstiņas, plīvuriņus — ar noslēpumu.

Bet citādi — jauki, spēlē teātri, dejo gan jauni, gan vecāki. Žēl, ka šogad nebija mazo bērnudārznieku, viņi ir tik mīji, vienmēr viņus vēroju ar vislielāko prieku.

Pašmāju pašdarbnieku iznāciens

Tā bija labāko priekšnesumu izlase no šī gada pašdarbnieku festivāla Rēzeknē. Protams, zilo ezeru zemē nebija tik daudz skatītāju, tāpēc daudzi no klātesošiem vēroja šos koncertnumurus pirmoreiz un sajūsmīnāti aplaudēja atkal Kuldīgas apbuļošajām dāmām — dejotājām, jauniešu grupas iestudējumam «Pelnušķite», Liepājas tautudēliem un tautumeitām, Daugavpils dzirkstošajam humoram (skat. aprakstu «KS» jūlija un augusta nr.) u.c.

Jā, vēl daži jaunumi! **Pirmais** — šogad programmu pieteicēji bija izvēlēti atbilstoši integrācijas idejai. Šo uzdevumu atbildīgi veica Irīna Kristofforova un Jānis Graudiņš — latviešu nedzirdīgo zīmu valodā un latviešu

kuram laimēsies?

skānu valodā. Viņi arī izpildīja melodeklāmāciju «Princesīte», pirmoreiz uz Kongresu nama skatuves pārstāvot laikrakstu «Kopsolī» (Irīna strādā redakcijā).

Otrs — koncerta laikā notika dāvanu karšu izloze — loterija apmeklētāju vidū (attēlā), kas sagādāja ne vienu vien jauku pārsteigumu skatītājiem.

Koncerts noslēdzās ar LNS himnu «Še, kur līgo...». Vēl ilgi laudis dzīvi sarunājās Kongresu namā un tā apkaimē un nevarēja vien izklīst.

Draudzības vakarā

KC «Rītausma» pēc koncerta notika draudzības vakars ar viesiem, kuru kuplināja apbalvošanas ceremonija ar laipnību apmaiņu, cirkā mākslinieku uzstāšanās, Irīnas un Jāņa kopīgi izpildītās dziesmas. Dzima jaunas iepazīšanās un ieceres turpmākiem kontaktiem, sadarbībai nākotnē.

Intervē Ivars Kalniņš

Kristina, nedzirdīgā Vācijas operdziedātāja

Īpašs prieks par to, ka pēc EQUAL projekta beigām saikne ar Latvijas partneriem nav izzudusi, bet turpinām sadarboties. Es priecājos atkal būt Latvijā un jūtos pagodināta piedalīties jūsu Nedzirdīgo dienas pasākumā. Paldies Latvijas Nedzirdīgo savienības prezidentam Arnoldam Pavlinam par lielo viesmīlibu, viņš visu laiku ļoti rūpējās par mums. Ar interesi noskatījos nedzirdīgo uzstāšanās. Es nevērtēšu, kuram kas izdevās labāk vai sliktāk, bet kopumā tās bija

labas. Bet varbūt pasākumu vajadzētu vadīt tikai nedzirdīgiem, parādot citiem, ar ko esam īpaši, turklāt tā ir Nedzirdīgo diena. Man pietrūka starptautiskā zīmju tulka, lai saprastu visu uz skatuves notiekošo.

Džuzepe, no Vācijas grupas

Priecājos, ka mani uzaicināja uzstāties jūsu Nedzirdīgo dienas pasākumā. Vēroju to ar interesu. Tiesa, to grūti salīdzināt ar līdzīgu Vācijā.

Man šķiet, ka Latvijā pasākums nebija organizēts īstī nedzirdīgo garā. Galvenais ir, lai nedzirdīgie to organizētu tādu, viņi paši vēlas. Vēroju arī jūsu tulku komandu – likās, ka pret saviem nedzirdīgiem klientiem neizturas uzmanīgi. Piemēram, redzēju, ka Kongresu nama laukumā tulki runāja skaņu valodā nedzirdīgo cilvēku klātbūtnē. Principā tulkiem visādā ziņā jābūt vienādā līmenī ar nedzirdīgiem.

Novēlu sekmes turpmāko pasākumu organizēšanā tā, lai tālāk kohtu un vairotu nedzirdīgo kultūru. ▲

Viesu atsauksmes

Pavilina kungs, Marutas kundze, cienījamie, godājamie un mīlie!

Paldies par labajiem vārdiem! Savā, savu kolēģu un pasniedzēju (un pat šoferu) vārdā vēlos pateikt milzīgu paldies: par uzaicinājumu, par tik viesmīligu, līdz pēdējam sīkumam pārdomātu uzņemšanu, garšīgiem ēdieniem, mīkstām gultām, brīnišķīgu pasākumu un fantastisku noslēguma balli.

Nepārspīlēšu, teikdama, ka mēs visi mājup braucām priecīgi un laimīgi.

Svētdien Dievs deva brīnišķīgu laiku, un mēs vēl pabījām pie jūras un Krusta kalnā Lietuvā. Vēl tagad kavējamies gaišās atmiņās.

Paldies jums par to! Cerot uz turpmāko sadarbību:

Marika Antonova un viņas draugi Čehijā

Paldies par jauko festivālu, brīnišķīgo uzņemšanu un gardām māltītēm.

Mēs esam patiesi ieinteresēti tālākā sadarbībā ar LNS jaunos projektos. Ja jūs piekritat, labprāt ieradišos Rīgā pārrunāt šo jautājumu. Gaidīšu jūsu priekšlikumus turpmākai domu apmaiņai.

*Vācijas delegācijas vadītājs:
Uve Šonefelds*